

En hyldest til det uperfekte: *Lady Bird*

Af **Magnus Corvus**

maj 6, 2018

Greta Gerwigs instruktørdebut, *Lady Bird*, er en klassisk coming of age-fortælling, der udforsker den vanskelige overgang fra barn til voksen med alt hvad den indebærer af drømme, håb, frygt og frustrationer. Filmen har stærkt fokus på de kvindelige karakterer, med den glimrende Saoirse Ronan i titelrollen og et kompliceret mor-datter-forhold som omdrejningspunkt. Gerwigs instruktion er glimrende, men hun kunne sagtens have udvist mere mod i sit manuskript og valg af hovedrolle.

Ung og forvirret

“Why can’t I look like the girls in the magazines” spørger den 17-årige Christine “Lady Bird” McPherson (Saoirse Ronan) sin mor, mens hun prøver kjoler til det forestående high school prom. Det er ikke nemt at være ung i 2002 og vokse op i den kedsommelige californiske by Sacramento. Lady Bird, som Christine insisterer på at blive kaldt, længes efter at komme langt væk og håber på at komme ind på et prestigefyldt college i en storby. Men det er ikke let at gøre sig positivt bemærket, når man går på en katolsk high school kun for piger og hverken er blandt de populæreste eller dygtigste klassen. Desuden kommer Lady Bird fra “the wrong side of the tracks”: familien er ikke rig og privilegeret, som det er tilfældet for mange af hendes klassekammerater. Hendes mor (Laurie Metcalf) arbejder hårdt på et hospital for at brødføde familien, hvor den depressionsramte far (Tracy Letts) har mistet sit job, og den kontrære bror (Jordan Rodrigues) og hans kæreste (Marielle Scott) insisterer på at arbejde i et supermarked, hvor deres kvalifikationer ikke bliver udnyttet optimalt.

Lady Bird og hendes bedste veninde, Julie (Beanie Feldstein), er typiske teenagere med typiske teenagedrømme og -udfordringer.

Fig. 1: Lady Bird og veninden Julie som klassiske misfits.

Julie er en overvægtig og lidt kikset pige, som dog brillerer i matematik. Det er sikkert derfor, hun udvikler et *crush* på matematiklæreren, Mr. Bruno (Jake McDorman), som desværre er gift og venter barn. Pigerne taler en del om drenge, sex og kærlighed, men det er først da deres high school skal lave en musical-produktion i samarbejde med en high school for drenge, at pigerne får mulighed for nærkontakt. Lady Bird falder for den artige Danny (Lucas Hedges), men også hans komplementære modsætning, den grublende Kyle (Timothée Chalamet), spøger som muligt kærestepotentiale (fig. 2 og 3).

Fig. 2: Den ene af Lady Birds modsatrettede romantiske interesser: den artige Danny.

Fig. 3: Lady Bird drages også af den grublende Kyle.

Fordi Lady Bird så brændende ønsker sig at være én af klassens populære piger, gør hun hvad hun kan for at charmere sig ind hos alfahunnen Jenna (Odeya Rush). Ikke kun har Jenna perfekt hud, hendes familie er så rig, at hun har sit eget solarium. Desværre kommer Lady Bird til både at lyve og få sig selv smidt ud af skolen i sine anstrengelser, og hendes drøm om at blive optaget på et Ivy League college bliver om muligt endnu sværere at opnå.

Et kvindeunivers

Et gennemgående tema i filmen er Lady Birds komplicerede forhold til moderen. Allerede i den første scene udvikler en hyggelig køretur sig til et skænderi om, hvorvidt Lady Bird kan være tjent med at gå på det lokale college. Moderen forudsiger en fremtid, der involverer et mellemstop i fængsel, hvilket får Lady Bird til at kaste sig ud af bilen i fuld fart, så hun må tilbringe lang tid efter med armen i gips. En stor del af filmens scener har de to kvinder og deres problematiske forhold i centrum. Der er ingen tvivl om, at der er gensidig kærlighed imellem dem, men den bliver ofte overskygget af de gensidige frustrationer. Lady Bird længes efter den opbakning, hendes mor er så dårlig til at give, og moderen længes vist dybest set efter, at hendes datter skal blive voksen (Fig. 4).

Fig. 4: Det komplicerede forhold mellem Lady Bird og hendes mor er et omdrejningspunkt i filmen.

De to kvinder står centralt i et kvindeunivers, der omfatter døtre, mødre, veninder, nonnerne, der er lærere på skolen, og andre kvindelige autoriteter som skolevejlederen, der griner højt af Lady Birds drømme. Mændene i filmen er langt mindre fremtrædende og generelt karakteriseret ved svaghed eller skavanker – fra faderens depression til teaterunderviseren Father Leviatch's ikke nærmere definerede sygdom og tragiske fortid. Dertil kommer de jævnaldrende drenges utroværdighed og seksuelle tvivl og uformåenhed. Det er dog også ofte mændene, der fungerer som kittet, der binder de stærke kvinder sammen. Især faderen er en forsonende faktor, når bølgene har gået højt mellem Lady Bird og moderen. Det er ham, der husker hendes fødselsdag og kommer med kage til hende (Fig. 5). De mandlige lærere fungerer især som støtte for veninden Julie, der oplever at få en smule selvtilid gennem sine evner for både matematik og musical. Men i bund og grund er *Lady Bird* en film med stærk fokus på de kvindelige karakterer.

Fig. 5: Mændene falder i baggrunden i filmen. Lady Birds far er dog kærlig og velmenende.

Nostalgi og realitet

På lyd- og billedsiden er *Lady Bird* ikke nyskabende, men der er en interessant blanding af æstetiske virkemidler i spil, der på én gang giver filmen et nostalgisk og abrupt præg. Sam Levy står bag billedsiden, der i mange scener benytter sig af et blødt, gyldent lys og varme farver, der går igen i hovedpersonens hår og påklædning (fig. 6).

Fig. 6: Mange scener er filmet i varme, gyldne toner, der giver en nostalgisk effekt.

Der bliver også ofte benyttet modlys, som skaber skinnende konturer og reflekser (fig. 7).

Fig. 7: Brug af modlys skaber reflekser.

Det hele indhyller filmen i et gyldent skær, der antyder ungdommen som en nostalgisk erindring og hænger godt sammen med instruktørens argument for at lade historien udspille sig i 2002: Det er lettere at skildre noget, man har på afstand. Nick Houys klipping er for så vidt ikke bemærkelsesværdig inden for den enkelte scene, men overgangene mellem scener er ofte præget af abrupte lydclip, for eksempel når en sang brat stopper idet en bildør smækker. Der bliver også flittigt brugt *sound bridges* på en kreativ måde, for eksempel når en julescene fører direkte videre til nytåret, hvor der råbes "Happy New Year!" mens vi stadig ser familien ved julebordet. Den lidt drømmende atmosfære, der skabes på billedsiden, bliver modvirket af den mere abrupte klipping, og det er nærliggende at se billeder og klipping (især af lyd) som udtryk for de modstridende kræfter, der er på spil: ungdommen i skær af nostalgisk erindring og de forvirrende realiteter, som filmens karakterer forsøger at navigere i.

I øvrigt benytter filmen sig af en del montagesekvenser, der bruges som opsummeringer af længerevarende forløb og ikke mindst som komisk effekt. Montagen af auditions til musicalen er en klassiker, som man kender fra utallige film, men også Lady Birds første tid på den nye high school bliver opsummeret på samme måde. Effekten kan ses som en understregning af, hvordan alt føles som om, det går meget stærkt, når man er ung.

En succeshistorie – med modifikationer

Lady Bird er en film med mange kvaliteter. Manuskriptet er godt og tæt skrevet, og specielt dialogen er overbevisende. Når Lady Bird og hendes mor skændes, så det slår gnister, er det værd at bemærke, at Gerwig får dem til at afbryde hinanden. Der er mange halve sætninger, hvilket gør skænderierne troværdige. Personinstruktionen er også god og bidrager sammen

med skuespilpræstationerne til, at selv de mere komiske scener ikke bliver karikerede eller platte.

De første danske anmeldelser er også vældig positive. Katrine Hornstrup Yde skriver i *Information*: "Sjældent har det gjort så godt og ondt at se et rullefald ud af reden som i 'Lady Bird'". Per Juul Carlsen skriver på dr.dk: "Alt sidder lige i skabet i ny amerikansk ungdomskomedie" og giver fem stjerner. Dog efterlyser han en mere overraskende historie.

Lady Bird har allerede haft stor succes i hjemlandet, hvor den vandt Golden Globes for bedste film (musical/comedy) og bedste kvindelige hovedrolle (musical/comedy) (fig. 8). Filmen har i skrivende stund en score på 99% på filmsitet Rotten Tomatoes, hvilket er det højeste for nogen film fra 2017.

Fig. 8: Greta Gerwig modtog en Golden Globe for bedste film.

Den eneste slange i paradiset er, at *Lady Bird* ikke vandt én eneste af de fem Oscars, den var nomineret til: Bedste film, bedste instruktør, bedste kvindelige hovedrolle, bedste kvindelige birolle og bedste originale manuskript. Allerede 27. februar forudsagde Patrick Ryan fra *USA Today*: "Lady Bird probably won't win any Oscars". Ryan baserede forudsigelsen på det argument, at det ville kræve en fuldstændig redefinition af, hvad en Oscar-vindende film kan være, hvis en "small-scale female story" skulle vinde. Dermed blev filmen et element i en kønskamp, der ikke kun inkluderede 'me too'-fænomenet men også blev udtrykt af Emma Stone ved Oscaruddelingen ætsende sarkasme introducerede de nominerede til prisen for bedste instruktør med ordene "these four men and Greta Gerwig" (i øvrigt et ekko af Natalie Portmans salut ved årets Golden Globe, da prisen for bedste instruktør skulle uddeles: "And here are the all-male nominees".)

Lidt polemisk kan man sige, at det ikke er så overraskende, at *Lady Bird* ikke vandt en pris for bedste manuskript, da det bestemt er velskrevet men ikke voldsomt originalt. Men når man tager ikke mindst samspelet mellem Saoirse Ronan og Laurie Metcalf i betragtning, kan man godt forstå, hvorfor Benjamin Groff skriver på IndieWire at "*Lady Bird* Was Snubbed By the Oscars". At Guillermo Del Toros *The Shape of Water* vandt priserne for både bedste film og instruktør blev set som udtryk for, at Oscars stadig primært er forbeholdt hvide mænd. Det er selvfølgelig ikke til at vide, om der var tale om forfordeling, eller om Del Toros magiske realisme simpelthen appellerede mere til Oscar-komiteén end Gerwig's mere virkelighedsnære realisme.

Brave and flawed

Lady Bird er en film der roterer omkring portrættet af en forholdsvis almindelig ung kvinde med drømme, ambitioner, længsler og håb, som hun deler med mange andre unge. Greta Gerwig siger selv, at hovedpersonen er "brave and flawed and funny and ambitious". Ikke mindst det faktum at hun er "flawed" gør hende til et rigtigt menneske. I sine bestræbelser på at opnå sine

drømme og blive populær, kommer hun til at såre andre mennesker. Man kan dog undre sig en smule over valget af Saoirse Ronan til hovedrollen, der skal kæmpe for at passe ind og klager over, at hun ikke ligner en model (fig. 9).

Fig. 9: Man kan spørge sig selv, om Saoirse Ronan er det oplagte valg til en hovedrolle, som alle kiksede teenagere skal kunne spejle sig i.

“I hope my movie will make them [teenagere] feel like they’re good-looking enough and their lives are just about as exciting as everybody else’s” udtaler Gerwig. Man kunne have ønsket sig, at den langt mindre slanke eller klassisk udseende Beanie Feldstein havde fået lov at spille den rolle, som usikre teenagere skulle kunne spejle sig i.

Lady Bird er en velskrevet, velspillet og glimrende instrueret film, som behandler sine alvorlige emner med masser humor og indlevelse. Det er også en film, der sagtens kunne have været modigere i sin hyldest til det uperfekte, ikke mindst når det gælder valget af historie og hovedrolle.

* * *

Fakta

- *Lady Bird* (USA 2017). Manuskript og instruktion: Greta Gerwig
- Carlsen, Per Juul (2018): “[Alt sidder lige i skabet i ny amerikansk ungdomskomedie](#)”. Anmeldelse på dr.dk.
- Groft, Benjamin (2018): “[‘Lady Bird’ Was Snubbed By the Oscars, But It’s a Historic Coming of Age Movie](#)”. Artikel, IndieWire.
- Ryan, Patrick (2018) “[‘Lady Bird’ probably won’t win any Oscars, and that’s a bad thing](#)”. USA Today.
- Yde, Katrine Hornstrup (2018): “[‘Sjældent har det gjort så ondt og godt at se et rullefald ud af reden som i ‘Lady Bird’](#)”. Anmeldelse på information.dk.

Se desuden:

- [Interview på kino.dk](#)
- [Lady Bird på rottentomatoes.com](#)

For mere om Oscaruddelingen, herunder hvad der konstituerer en typisk Oscarvinder anbefales *Guldfeber – på sporet af Oscarfilmen* (2013), [bogens virtuelle appendiks](#) og [16:9s temanummer om Oscar](#).

TAGS Forår 2018

Relaterede artikler

Trigonomisk tragedie: Triangle of Sadness

Anmeldelse

Speak No Evil: Radikal røre i andedammen

Anmeldelse

Alt er udtryk! – en bog om production designet af og i levende billeder

Anmeldelse

Seneste artikler

Stanley Kubrick's *Paths of Glory*: The tavern scene viewed in a yin/yang perspective
jan 5, 2023

Humørsyge brudstykker: Fragmenter og stemninger i Wong Kar-wais *In the Mood for Love* og *Chungking Express*
dec 20, 2022

169 Seconds: Improbable Dialogism or the Art of Flying
dec 11, 2022

Julekalenderens guldalder: Jesus & Josefina som ledestjerne
dec 3, 2022

Lovecrafts kosmiske horror
nov 28, 2022
